

archivu v Brně č. 340) a zejména srovnání s rukopisy ve Státním a dvorním archivu ve Vídni (nebo s těmi, jež nám odtud byly vráceny). Ale jistě i to, co v tomto náčrtku bylo na příkladech ukázáno, poskytne mnoho nového z historie naší správy a přičteme-li k tomu ještě nesmírné bohatství po stránce obsahové, vynikne jasně důležitost studia rukopisů Národní knihovny ve Vídni do všech podrobností, jež samozřejmě musí býti vyhrazeny vlastnímu zpracování jejich soupisu.

K dávkové části pojištění invalidního a starobního podle zákona z 9. října 1924 č. 221.

Dr. Zdeněk Neubauer (Brno).

Zákon o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří č. 221/24 jest velmi významnou novou součástí našeho právního řádu a zaslouhuje si bližší pozornosti širší právnické veřejnosti. Nejen pro svůj veliký význam sociální a národohospodářský, ale též z hlediska čistě právnického jako norma zavádějící nový veliký obor veřejné správy, který samotnou svojí právní povahou, autonomií orgánů jej provádějících i zvláštní úpravou řízení a instančního postupu jest nesporně odvětvím velmi zajímavým. Tato úvaha má býti informačním a interpretačním příspěvkem k poznání jedné části tohoto zákona jsouc z části výňatkem z chvstané komentářové práce jejího pisatele.

*

Zákon č. 221/24 upravuje dvě odvětví sociálního pojištění: jednak pojištění nemocenské, jednak pojištění invalidní a starobní, při čemž toto druhé nově v našem právním řáde zavádí. Nejen proto, ale i pro podstatně odlišnou povahu obou druhů pojištění vyžadující též odlišné organizace provádění lze v celém tom zákoně sledovati zřetelný dualismus obou těchto odvětví. — Zákon skládá se ze šesti částí: p r v á obsahuje ustanovení všeobecná (o rozsahu pojištění, o mzdových třídách, ohláškách atd.), d r u h á jedná o organizaci pojištění (a to zvláště o organizaci pojištění nemocenského a zvláště o organizaci pojištění starobního a invalidního), t ř e t í o pojistných dávkách, č t v r t á o pojistném a peněžním hospodářství pojištěloven, p á t á o řízení a soudnictví, š e s t á pak obsahuje některá ustanovení závěrečná, trestná, přechodná a prováděcí.

Chceme si všimnouti některých hlavních ustanovení o dávkách pojištění starobního a invalidního obsažených v oddílu druhém části třetí.

§ 106 vypočítává dávky tohoto pojištění: a) důchod invalidní a starobní, b) příplatky vychovávací k těmto důchodům, c) důchod vdovský a vdovecký, d) důchod sirotčí, e) odbytné. Již z tohoto výpočtu je patrné, že název pojištění invalidního a starobního jest příliš úzký a že stejně úzce se vyjadřuje § 1 zákona, který praví: »Tímto zákonem jest upraveno pojištění zaměstnanců pro případ a) nemoci, b) invalidity a stáří«. Z výpočtu dávek toho pojištění jest patrné, že jest to též pojištění pozůstalých pro případ smrti pojištěnce. Důvodem této neúplnosti §u 1 jest patrně, že pojištění vdovské a sirotčí jest — alespoň u nás — pokládáno zpravidla jako samozřejmá součást pojištění širšího, pro které se ustálil termín »pojištění invalidní a starobní«. Dávky jsou, jak vidno z výpočtu, periodické (důchody) až na odbytné, které je dávkou jednorázovou.

Podmínky vzniku nároku na některou ze jmenovaných dávek jsou dvojí: jednak zvláštní, stanovené pro každou dávku samostatně, jednak všeobecná podmínka společná však jen důchodům (pro odbytné jen v případě § 121 odst. 2.) Touto podmínkou jest odbytí čekací doby pojištění, t. j. alespoň 150 příspěvkových týdnů, z nichž musí spadat alespoň 13 týdnů do povinného pojištění posledních dvou let před nápadem dávky) (§ 107 lit. b). Zákon stanoví dále, že vykazují-li pojištěnec vedle týdnů povinného pojištění též příspěvkové týdny pojištění dobrovolného, počítají se vždy dva týdny dobrovolného pojištění za jeden týden povinného pojištění, dodává, že toto ustanovení se nevztahuje na sezonního dělníka, vstupujícího do dobrovolného pojištění na konci sezony. Zde jde o velmi nejasné a sporné ustanovení. Věta jemu předcházející stanoví totiž dvě podmínky (odbytí 150 týdnů vůbec a 13 týdnů povinného pojištění ve dvou posledních letech zvlášť). Není jasno, zda se ustanovení o počítání měsíců dobrovolného pojištění vztahuje na podmínku prvou či druhou či na obě. Gallas ve svém komentáři*) vyslovuje se pro výklad druhý, opíraje se o ratio legis tohoto ustanovení, aby totiž bylo ztíženo dosažení důchodu zcela krátkým obnovením pojištění před delší dobou uhaslého bezprostředně před nápadem dávky. Uznává však, že tu jde o místo zákona velmi nejasné, které bude nutno při nejbližší změně zákona upravit nově (str. 305). Spor sám, který bude jistě v praxi činiti značné obtíže, vyžadoval by bližšího osvětlení nehodícího se ovšem do rámce této povšechné úvahy.

Při pojištění povinném počítají se za příspěvkové týdny pro počítání doby čekací všechny ty, za něž se stalo splatným pojistné, při pojištění dobrovolném ty, za které bylo pojistné zapláceno (§ 108). Pro výpočet dávek má význam naproti tomu jedině zaplácené pojistné (§ 111 odst. 3.).

*) Dr. Jan Gallas. Výklad k zákonu o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, Praha 1925.

Všimněme si nyní zvláštních podmínek vzniku nároku na jednotlivé dávky:

1. **Důchod invalidní.** Podmínkou nároku jest tu invalidita pojištěnce, kterou zákon definuje takto: »Za invalidního se považuje, kdo pro nemoc nebo jiné vady tělesné nebo duševní, nepřivoděné úmyslně, nemůže prací přiměřenou jeho silám, schopnostem, výcviku a dosavadnímu povolání vydělati ani třetinu toho, co tělesně a duševně zdravý zaměstnanec téhož druhu s podobným výcvikem v témže obvodě obyčejně vydělává.« — Invalidita — na rozdíl od nemoci, která je akutním stavem zdravotním prostě lékařsky zjiitelným — rozumí se zdravotní stav člověka, následkem čehož je tento do určité míry neschopen ku své bývalé výkonnosti. Jak velikou neschopnost prohlásíme již za invaliditu, jest právě věcí definice zákonné. Prvým znakem jakékoliv invalidity jest — na rozdíl od nemoci — jistá trvalost. I když náš zákon — úmyslně na rozdíl od říšského pojišťovacího řádu německého (§ 1255) — neuvádí v definici invalidity znak trvalosti výslovně, přece jej implicity do ní vkládá. Neboť ten, u koho lze konstatovati, že nemůže svou prací vydělávati ani třetinu toho, co obyčejně vydělává zdravý zaměstnanec téhož druhu, u toho patrně jde o stav trvalý, který z něj činí sílu podprůměrně výkonnou; takový zaměstnanec nemůže pak na trhu práce nabídnouti plnění průměrně dokonalé a je pak nucen se spokojiti při uzavírání smlouvy služební též s protiplněním podprůměrně nízkým. Úsudek toto konstatující jest nemožno si učiniti při stavu akutním, který po krátké době — pravidelně za trvání jednoho služebního poměru — pomine tak, že pracovní výkonnost zaměstnance se navrátí v původní síle. To ovšem neznamená, že musí jíti o stav dlouho trvající, na př. doživotně nebo řadu let. nýbrž že jde o stav jednak relativně trvalejší než je nemoc, jednak tak stálý (trvalý), aby bylo lze učiniti o něm uvedený úsudek o poklesu pracovní hodnoty zaměstnance.

Tento trvalý stav musí býti způsoben buď nemocí — nemoc tedy je jednou z příčin invalidity —, nebo jinou vadou tělesnou nebo duševní. Není-li invalidita důsledkem nemoci, musí býti její příčinou vada, t. j. tělesný nebo duševní stav z hlediska lékařského nenormální. Není tedy vadou na př. ztráta schopnosti učiti se novým poznatkům, kterou s sebou přináší vyšší věk, nebo zapomnětlivost, pokud není důsledkem duševní poruchy pathologické. Naproti tomu neodporuje pojmu invalidity, když některý zaměstnanec, jehož výkony spočívají na nadprůměrných schopnostech (na př. operní pěvec) ztratí následkem zdravotní, t. j. lékařsky zjiitelné poruchy úplně nebo z části tuto schopnost. To již souvisí s druhem invalidity, jak ji zákon definuje.

Je zřejmo, že může býti různá neschopnost, poněvadž právě neschopnost jest pojmem relativním daným tím, k čemu někdo je neschopen. Zákon může žádati neschopnost k jaké-

nikoliv výdělečné činnosti (t. zv. neschopnost výdělečná, Erwerbsunfähigkeit), naproti tomu může žádati jen neschopnost k poslednímu zaměstnání se všemi jeho požadavky a zvláštnostmi (t. zv. neschopnost k povolání, Berufsunfähigkeit).

Mezi těmito krajnostmi je možná celá řada stupňů a modifikací. Tak zejména neschopnost k vykonávání celé skupiny či kategorie zaměstnání, jichž příslušníci přecházejí z jednoho do druhého, aniž by k tomu byli nuceni snížením svých schopností nebo aniž by to pocítovali jako degradování. Modifikací invalidity tohoto druhu dojdeme k invaliditě podle našeho zákona. Neschopnost pojištěnce musí být tak veliká, aby v tomto celém okruhu povolání nedostal za svoji práci ani třetinu, co průměrně jeho zdravý druh v povolání vydělává. — Tak totiž jest vykládati slova: »prací přiměřenou jeho silám, schopnostem, výcviku a dosavadnímu povolání.« Jsou to všechny ony druhy práce příbuzné s jeho dosavadní tak, že je zaměstnanec může kdykoliv nastoupiti, aniž by se musil abnormálně vyčerpávati co do tělesných či duševních sil, pracovní doby atd. (arg. »sil«), aniž by si musil osvojovati nových znalostí, zkušeností, výcviku (arg. slova »schopnostem a výcviku«), ale též aniž by musil sestoupiti do zaměstnání proti jeho dosavadnímu nižšího a nekvalifikovaného, takže by byl zřejmě degradován (arg. »dosavadní povolání«).

V žádném z těchto zaměstnání nemůže si invalidní zaměstnanec vydělati ani třetinu toho, co jeho zdravý druh v povolání v tomže obvodě obyčejně vydělává. Tedy nikoliv v celé té skupině povolání, kde si invalidní pojištěnec mohl najíti práci, nýbrž pouze v užším oboru vlastním (arg. »zaměstnanec téhož druhu«), tedy na př. zaměstnanec téhož odvětví průmyslového, zaměstnanec zemědělský, zaměstnanec na stavbě a pod. A to zaměstnanec s podobným výcvikem, t. j. téhož druhu a stupně v hierarchii zaměstnanců od začátečního pomáhače přes kvalifikované dělníky a mistry až k silám nejkvalifikovanějším a nejlépe placeným. Musí to ovšem vždy býti druh a stupeň typický, t. j. vyskytující se pravidelně v jiných podnicích toho druhu, nikoliv tedy zaměstnanec zcela speciálních kvalit a mající následkem toho postavení zcela výhradné, jež u jiných podniků toho druhu není analogického.

Slovy »v témže obvodě« rozumí se: Za těchže podmínek mzdových a pracovních vůbec, pokud jsou dány určitou územní oblastí. Na př. obvod platnosti určité kolektivní smlouvy, Velká Praha, určitý souvislý obvod polního a lesního hospodářství se stejnými podmínkami hospodaření a tím i pracovními atd.

Je jisto, že v praxi v největším množství případů bude konstatována úplná nebo skoro úplná neschopnost k celému zmíněnému okruhu povolání, takže bude odpadati obtížné zjišťování žádoucího stupně poklesu pracovní způsobilosti.

2. **D ů c h o d s t a r o b n í.** Nárok na tento důchod má pojištěnec, dokonali-li 65tý rok věku a nevykonává-li práci nebo

služeb povinně pojištěných podle tohoto zákona nebo zákona o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců (dnes ve znění novely č. 89/1920) nebo zákona o pojištění u báňských bratrských pokladen (dnes ve znění novely č. 242/1922 (§ 112 odst. 1). Závadou nároku na tento důchod jest tedy zaměstnání zakládající povinné pojištění podle tohoto zákona a příbuzných sociálně pojišťovacích zákonů upravujících pojištění proti též škodným případům (invalidita a stáří). Není tedy na závadu na př. výdělečná činnost samostatná. Ale ani zaměstnání zakládající pojistnou povinnost podle zmíněných zákonů není překážkou nároku, jestliže jeho schopnost výdělečná je pokleslá tak, jak žádá zákon u pojištěnce invalidního, t. j. nevydělá-li si ani jedné třetiny toho, co si jeho zdravý druh v povolání pravidelně vydělává (§ 112. odst. 1. poslední věta).

3. P ř í p l a t k y v y c h o v á v a c í. Důchod tento není dávkou samostatnou, nýbrž dávkou, o níž se zvětšuje důchod invalidní nebo starobní v případě, že důchodce má děti mladší sedmnácti let a pečuje-li o ně (§ 113. odst. 1.). Za děti jest pokládati všechny jmenované v § 96, odst. 1., písm. b) tohoto zákona, (který je v § 113. citován). Tento paragraf (v dávkové části pojištění nemocenského) označuje v odst. 1., písm. b) za příslušníky rodiny: děti manželské i nemanželské nevlastní, osvojené a schovance. — Nárok na příplatek končí kromě odpadnutí podmínek jeho provdáním dcery (§ 113. odst. 2.). —

Důchodce má nárok na příplatek i pro své vnuky, kteří jsou osiřelí a jsou převážně odkázáni na něho (odst. 3.).

4. D ů c h o d v d o v s k ý a v d o v e c k ý. Zákon poskytuje důchod nejen pozůstalé vdově, ale i pozůstalému vdovci. Podmínky pro důchod vdovecký jsou ovšem přísnější. Podmínky důchodu vdovy jsou: jednak, aby zemřelý pojištěnec v době úmrtí požíval důchodu invalidního nebo starobního nebo měl nárok na takový důchod, jednak, aby vdova byla (nebo později se stala) invalidní. (§ 114. odst. 1.). Invalidita vdovy jest tu definována stejně (§ 114. odst. 2.) jako u důchodce invalidního (§ 109.), pouze s tím rozdílem, že místo slov »prací přiměřenou jeho silám, schopnostem, výeviku a d o s a v a d n í m u p o v o l á n í« praví se zde »prací přiměřenou jejím silám, schopnostem, výeviku a d o s a v a d n í m u ž i v o t n í m u p o s t a v e n í«.

Nárokem na důchod invalidní resp. starobní rozumí se zde nárok na přiznání důchodu v případě splnění podmínek v § 109, resp. § 112. Jinými slovy: je nutno, aby pojištěnec v době úmrtí měl odbytu čekací dobu podle § 107. lit. b). Tedy i vdova po pojištěnci, jemuž byl po př. právě nárok na přiznání invalidního důchodu zamítnut z toho důvodu, že není invalidním nebo proto, že si invaliditu přivodil úmyslně, má nárok na důchod vdovský, poněvadž pojištěnec měl ve smyslu tohoto paragrafu »nárok na důchod invalidní«, t. j. přesněji řečeno, byly u něho splněny všeobecné podmínky pro jeho

příznání, k němuž se nedostávalo jen podmínek speciálních, spočívajících v osobě pojištěncově.

Rozdíl mezi definicí invalidity invalidního důchodce a invalidity vdovy je odůvodněn rozličným sociálním postavením: vdané ženy, případně matky rodiny. Je zcela jiné životní postavení ženy, která si už za živobytí manželova vydělávala tolik, že by se sama po případě i s dětmi užívala, — zcela jiné ženy, která jen vedlejším výdělkem (jako posluhovačka a pod.) přispívala jen k vydržování domácnosti odkázané z větší části na výdělek mužův, a opět zcela jiné ženy, která vůbec výdělečně činná nebyla a až do smrti manžela věnovala se výhradně správě domácnosti a výchově dětí. Právě na tyto poměry myslí patrně zákon oním výrazem »životní postavení«. Poněvadž pak úkolem ženy a matky je v každém případě péče o domácnost a výchovu dětí, záleží právě na onom poměru mezi touto a výdělečnou činností ženy, aby bylo možno posouditi, jaké zaměstnání výdělečné jest možno pokládati pro tu kterou vdovu za přiměřené. Z téhož důvodu zákon v definici invalidity vdovy uvádí za měřítko minimálního výdělku vdovy obvyklý »výdělek tělesně a duševně zdravé ženy toho druhu« (nikoliv zaměstnankyně).

Přísnější podmínky důchodu vdoveckého spočívají v tom, že vdovec musil býti již v době úmrtí pojištěné ženy invalidním (a to tak jako důchodce invalidní, tedy ve smyslu § 109). — invalidita později nastalá nezakládá již nároku — a dále, že zemřelá pojištěnka vyživovala ze svého pracovního výdělku rodinu zcela nebo převážně (§ 114., odst. 3.).

Nároku na vdovský (a obdobně vdovecký) důchod není v případech jmenovaných v § 115: a) byla-li vdova z vlastní neb oboustranné viny soudně rozvedena nebo bylo-li manželství soudně rozloučeno nebo prohlášeno za neplatné; b) byla-li rozsudkem trestního soudu usvědčena, že zavinila nebo spolu zavinila smrt manžela; c) bylo-li manželství uzavřeno v době, kdy pojištěnec požíval již důchodu invalidního nebo starobního. — K lit. b) jest poznamenati, že se zde míní patrně jen úmyslné zavinění nebo spoluzavinění smrti nikoliv snad i kulposní.

Nárok na důchod vdovský a vdovecký končí kromě zániku jeho podmínek opětným manželstvím důchodce. V tom případě má vdova (nikoliv též vdovec) nárok na trojnásobnou roční částku svého vdovského důchodu (§ 117). Tento nárok nazývá zákon odbytným; které však jest přesně lišiti od odbytného ve smyslu § 106 lit. e), resp. § 121.

5. **D ů c h o d s i r o t č í** je nárok dětí zemřelého pojištěnce, resp. pojištěnky. Podmínkou jeho jest jednak nárok pojištěnce na důchod invalidní nebo starobní — stejně jako u důchodu vdovského —, jednak věk dítěte pod 17 let. (§ 118., odst. 2.). Podmínkou nároku dětí nemanželských z pojištění otce jest soudní zjištění nebo mimosoudní uznání otcovství. U dětí adoptivních a schovanců vyžadují se tyto zvláštní podmínky:

a) aby neměli nároku po svých skutečných rodičích (a je sporno, zda se tím myslí nárok přiznaný nebo nárok na přiznání sirotčího důchodu za splnění podmínek nápadu,*) b) aby adoptee, resp. přijetí schovance se stalo alespoň půl roku před nápadem důchodu (invalidního nebo starobního) adoptivnímu rodiči nebo pěstounovi nebo půl roku před jeho smrtí. U schovanců je pak další podmínkou, aby byli vyživováni bezplatně (srovn. § 186 obč. zák. posled. věta) a aby byli svou výživou převážně odkázáni na pěstouna.

Může být sporné, zda mají nárok na důchod sirotčí též děti nevlastní, které jsou jmenovány v § 96., odst. 1., lit. a) a zahrnutí v § 113., odst. 1., jenž cituje — jak jsme se zmínili — § 96. Ze srovnání znění těchto paragrafů s § 118 lze souditi, že tyto děti nárok na důchod sirotčí nemají, ježto v opačném případě by zákon byl i zde § 96 citoval nebo je výslovně jmenoval, po př. také jejich nárok omezil zvláštní podmínkou (na př. péči zemřelého o ně nebo podmínkou, že byli na něho odkázáni a pod.)

Také osiřelí vnukové, pokud byli odkázáni výživou na svého pojištěného děda, mají nárok na sirotčí důchod pouze však potud, pokud není vyčerpána nejvyšší přístupná výše úhrnu sirotčích důchodů již dětmi (§ 118., odst. 2.). Touto nejvyšší výměrou jest výše invalidního důchodu zemřelého (§ 120., odst. 2.).

Také důchod sirotčí zaniká kromě odpadnutí jeho podmínek provdáním se dcery (vnučky) před 17ti roky věku. (§ 119).

6. O d b y t n é. § 121 zavádí dva druhy odbytného: jednak (v odst. 1.) odbytné pozůstalým po pojištěnci, který neodbyl dobu čekací (§ 107), takže z jeho pojištění není nároku na důchod, jednak (v odst. 2.) odbytné po důchodci, jemuž čekací doba uplynula, ale po němž není nároku na důchod vdovský, resp. vdovecký. Zákon neříká, z jakého důvodu nároku není, jest proto míti za to, že z kteréhokoliv důvodu (kromě právě nedostatku uplynutí čekací doby).

Nárok na odbytné mají v obou případech pozůstalí. Jimi jsou: manžel, děti, rodiče nebo sourozenci zemřelého. Nárok mají vždy předcházející před následujícími, tedy manžel před dětmi, děti před rodiči, rodiče před sourozenci (§ 121., odst. 3.). Rodiče a sourozenci mají však nárok jen tehdy, žili-li s pojištěncem ve společné domácnosti aspoň půl roku před smrtí a byli-li na něho výživou převážně odkázáni (odst. 4.). Případy, kdy přísluší nárok na odbytné podle odst. 2. § 121, t. j. kdy tu není nároku na důchod vdovský (vdovecký), tedy jsou tyto: když tu není osoby oprávněné (přeživšího manžela), když není vdova (vdovec) invalidní a když je tu některý z vyňčevacích důvodů § 115. Poněvadž pak zákon, jak jsme řekli, nečiní rozdílu mezi důvody, pro které není nároku na důchod

*) Gallaš, str. 329 vyslovuje se pro výklad prvý.

vdovský (vdovecký) a poněvadž zcela všeobecně stanoví, že manžel má přednost před dětmi, náleží podle znění zákona odbytné i vdově (vdovci), vlastní vinou rozvedené (§ 115, lit. a) nebo dokonce zaviniší úmyslně smrt svého manžela (§ 115, lit. b). Zde zřejmě jde o přehlédnutí zákonodárce, ale znění zákona nepřipouští sporu. Proto také nebude nikdo váhati přiznati odbytné vdově, která vstoupila v manželství s pojištěncem v době, kdy tento již požíval důchodu invalidního nebo starobního (§ 115, lit. c).

Z P R Á V Y.

Redivivus? *Pamatujeme se, — neboť není tomu tak dlouho —, s jakými potížemi se rodil svého času senát naší republiky. Víme, že původně, dokud ještě návrh ústavy byl znám pouze několika zasvěcencům, navrhovala se druhá komora z části jmenovaná, což konečně po zásluze jako monarchistická reminiscence bylo odmítnuto, že pak byl návrh na i. zv. nesmrtelnost senátu, zásadní nerozpusťitelnost, a obnovování bylo navrhováno po způsobu francouzském. Konečně z porad vyšel senát v dnešní formě. Veškeré usilování výše zmíněné vypěralo z myšlenky, že poslanecká sněmovna, jako komora politická, potřebuje nutně korektiv ve druhé sněmovně, taktéž reprezentantu národa, avšak založeném spíše hospodářsky. Myšlenka ta nebyla důsledně provedena. Nutno však uvážit, že v době pořizování ústavy již pouhé zavedení senátu bylo velkým úspěchem proti stanovisku mnohých politiků, již senát a priori zamítali. V ústavním výboru revolučního Národního shromáždění měl velkou váhu muž, jemuž i pouhé slovo »ministerstvo« bylo svého času málo pokrokové, a tak my právně nemáme většinu »ministerstev«, nýbrž pouze »úřadu pro správu«. Zastánci senátu museli konečně se spokojiti s nynější formou senátu a jako útěchu prohlašovali si, že třeba senát bude pouze kopíí poslanecké sněmovny, vypine pouhou svou existencí vědomí i. zv. esprit du corp, že se bude cítiti jako důrazný ústavní činitel.*

Pět let jeho působnosti nezdá se opravňovati jejich naděje. Senát neměl, nebo nechtěl míti, dostatečně vůle ke svému životu. K jeho chvále možno říci, že nikdy neukázal se neposlušným bratrem sněmovny poslanců. Schválil, co si vláda, to jest výbor většiny poslanecké sněmovny, přála. A měl kolikráte důvod, aby vykonal své právo zaručené mu ústavní listinou. Vždy však, měl-li pochybnosti o tom, co schvaluje, dával výraz těmto námitkám pouze formou resolučních návrhů, jež nejsou závazny a jež padly pod stůl. Dokonce ani o svém zániku nesměl rozhodovati. Jest ještě v živé paměti, že když již bylo rozhodnuto o rozpuštění poslanecké sněmovny, a vyno-